

Доротюк П.В.

студент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-365-4-4>

ФІСКАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗРАХУНКУ ТА ДЕКЛАРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

В сучасній економіці податок на прибуток є одним з основних інструментів фіскальної політики країни, спрямованим на забезпечення надходження до бюджету необхідних фінансових ресурсів для реалізації соціальних та економічних програм.

Податок на прибуток є податком, який сплачується підприємствами з прибутку, який вони заробляють в результаті своєї діяльності. Він є складовою частиною системи оподаткування кожної країни і може мати різні форми оподаткування, такі як корпоративний податок, податок на доходи підприємств тощо.

Система оподаткування прибутку може бути різною в залежності від країни та її податкової політики. У більшості країн існують певні ставки податку на прибуток, які застосовуються до прибутку підприємств. Розрахунок податку зазвичай здійснюється шляхом відрахування від доходу підприємства деяких витрат, які можуть бути включені у склад оподаткованого прибутку.

Механізм розрахунку та декларування податку на прибуток підприємств може варіюватися в залежності від законодавства та податкових правил кожної конкретної країни. Однак, в цілому, існують загальні кроки та процедури, які зазвичай включаються в цей механізм. Нижче наведено загальний опис основних етапів механізму розрахунку та декларування податку на прибуток підприємств:

1. **Облік доходів:** Перший крок у розрахунку податку на прибуток – це облік доходів, які отримані підприємством протягом звітного періоду. Це може включати доходи від

продажу товарів чи послуг, відсотки, дивіденди та інші джерела прибутку.

2. Відрахування витрат: Після визначення доходів підприємство відраховує витрати, які можуть бути включені у склад оподаткованого прибутку. Це можуть бути витрати на зарплату, орендні платежі, витрати на матеріали та інші операційні витрати.

3. Розрахунок оподаткованого прибутку: Після відрахування витрат від доходів визначається оподатковуваний прибуток підприємства. Це сума, з якої буде обчислюватися податок на прибуток.

4. Визначення податкових зобов'язань: Після визначення оподаткованого прибутку підприємство обчислює суму податку, яку потрібно сплатити до бюджету. Це може включати застосування податкових ставок та інших податкових вимог.

5. Подання податкової декларації: Останнім етапом є підготовка та подання податкової декларації до відповідного податкового органу. У цій декларації підприємство надає інформацію про свої доходи, витрати та розрахунки податку на прибуток за звітний період.

Порядок формування доходів та витрат підприємства та розрахунок об'єкта оподаткування може бути різним в залежності від специфіки бізнесу, а також від національного законодавства. Проте, загальний порядок можна описати так:

1. Формування доходів підприємства:

– Продаж товарів та послуг: Основним джерелом доходу підприємства є продаж продукції або надання послуг. Це може включати продаж продукції, товарів або послуг, реалізацію активів, отримання відсотків та інше.

– Інші доходи: Доходи підприємства можуть також включати інші джерела, такі як дивіденди від інвестицій, виручка від продажу майна, страхові виплати та інші.

2. Формування витрат підприємства:

– Операційні витрати: Це витрати, пов'язані з виробництвом або наданням послуг, такі як оплата праці, оренда приміщень, матеріали та сировина, комунальні платежі, транспортні витрати і т. д.

– Адміністративні витрати: Це витрати, пов'язані з управлінням та адмініструванням підприємства, такі як зарплата керівництва, оренда офісних приміщень, витрати на рекламу та маркетинг, юридичні послуги.

– Фінансові витрати: Це витрати, пов'язані з управлінням фінансами підприємства, такі як відсотки за кредитами та позиками, комісійні платежі за фінансові послуги, витрати на здійснення валютних операцій і т. д.

3. Розрахунок об'єкта оподаткування:

Об'єкт оподаткування – це різниця між доходами та витратами підприємства. Зазвичай ця різниця визначає оподатковуваний прибуток. Однак у деяких країнах можуть існувати різні правила щодо визначення оподаткованого прибутку, такі як врахування певних податкових вигід або виключення певних видів доходів чи витрат.

Цей порядок допомагає підприємствам визначати їхні податкові зобов'язання та розраховувати об'єкт оподаткування для подальшого подання податкової звітності до відповідних податкових органів.

Технологія декларування податку на прибуток підприємств може значно відрізнятись в залежності від країни та її податкового законодавства. Проте, в загальному розумінні, основні етапи технології декларування податку на прибуток можна описати наступним чином:

1. Підготовка даних: Перший крок – це підготовка всієї необхідної фінансової та податкової інформації для подання декларації про податок на прибуток.

2. Використання програмного забезпечення: Багато підприємств використовують спеціалізоване програмне забезпечення для автоматизації процесу декларування податку на прибуток. Ці програми допомагають обробляти великі обсяги даних, роблять розрахунки податкових зобов'язань та генерують необхідні форми для подання до податкових органів.

3. Заповнення декларації: Наступним кроком є самостійне заповнення податкової декларації за допомогою підготовленого програмного забезпечення або спеціальних онлайн-платформ.

4. Перевірка та аудит: Перед поданням декларації належить ретельно перевірити всі дані та розрахунки на предмет точності та відповідності податковому законодавству.

5. Подання декларації: Після завершення підготовки та перевірки декларація подається до податкових органів відповідно до встановлених строків та процедур.

6. Виконання податкових платежів: Наступним кроком після подання декларації є виконання податкових платежів відповідно до розрахунків, які були зазначені у декларації.

7. Аналіз та відстеження: Наступним етапом може бути аналіз результатів податкового звітування, відстеження змін у законодавстві та розрахунках, а також вирішення можливих питань або спорів з податковими органами.

Ці кроки складають загальний механізм технології декларування податку на прибуток підприємств. Кожен із них важливий для правильного та ефективного виконання податкових зобов'язань підприємства.

Фіскальні технології розрахунку та декларування податку на прибуток підприємств відіграють ключову роль у фінансовій діяльності сучасних бізнесів. Ці технології не лише сприяють забезпеченню правильного розрахунку податкових зобов'язань, але й дозволяють підприємствам відповідати вимогам податкового законодавства та ефективно виконувати свої фінансові зобов'язання перед державою.

Важливими складовими фіскальних технологій є автоматизація процесів розрахунку податків, використання спеціалізованого програмного забезпечення для обліку та аналізу фінансових даних, а також впровадження електронних систем податкового звітності та декларування.

Завдяки застосуванню фіскальних технологій, підприємства можуть ефективно виконувати свої податкові зобов'язання, зменшувати ризики податкових спорів та штрафів, а також збільшувати свою конкурентоспроможність на ринку.

Література:

1. Єфремова К.В., Шматков Д.І., Кохан В.П. Базові аспекти цифровізації та їх правове забезпечення : монографія / за ред.

К.В. Єфремової. Харків : НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2021. 180 с.

2. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html>

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

4. Державна податкова служба України. Особливості нарахування і сплати податку на прибуток підприємств за угодою про розподіл продукції. URL: <https://kr.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/530481.html>

5. Замасло О.Т. Податкова система України: теорія. Методологія, практика : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017.

6. Система адміністрування податків в Україні: стан проблеми та перспективи розвитку : монографія / Крупка М.І., Кміть В.М., Паславська Р.Ю., Демчишак Н.Б. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017.